

Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Yöneticilerinin Yeterlilikleri: Meta-Sentez Çalışması

(Competences of School Administrators According to Teachers' Views: A Meta-Synthesis Study)

Emel SEYHAN ÇİFTÇİ¹ Ersoy AKDAĞ² Önder ULU³ Emre ADA⁴ Nurcihan DOĞAN⁵

Makale Geçmişi

ÖZ

Article History

Alındı/Received:

09/05/2023

Kabul edildi/Accepted:

21/06/2023

Article Type:

Araştırma Makalesi
Research Article

DOI:

10.48174/buaad.1294358

Okul yöneticileri, okul performansının artırılmasında önemli bir görev üstlenmektedirler. Bu görevlerini yerine getirirken gerekli bilgi, beceri ve yeteneklere sahip olmaları gerekmektedir. Okulların eğitim kalitesini etkileyen bir diğer önemli faktör ise öğretmenlerdir. Öğretmenlerinde etkili ve verimli çalışmasında ise okul yöneticilerinin yeri çok önemlidir. Araştırmamızda etkili bir eğitim ortamının oluşturulmasında önemli bir görevi olan okul yöneticilerinin, öğretmenler tarafından görüş ve düşüncelerinin neler olduğu, hangi çalışmaların gerçekleştirildiği ve hangi sonuçların ortaya çıktığı incelenmiştir. Çalışmamızın yöntemi olarak betimsel araştırma yöntemlerinden biri olan tematik içerik analizi (meta-sentez) ile desenlenmiştir. Bu araştırmamızda okul yöneticilerinin yeterliliklerine yönelik öğretmen görüşlerini ortaya koymaktadır. Bu amaçla öğretmenlerin görüşlerine göre eğitim kurumlarında görev yapan yöneticiler ile ilgili yazılmış olan 62 adet tez incelenmiş ve çalışmaların yıllara göre dağılımı, çalışmanın gerçekleştiği yer, ele alınan konular, veri toplama araçları, örneklem büyüklükleri, kullanılan yöntemler, sonuçlar ve önerileri bağlamında değerlendirmeleri gerçekleştirilerek elde edilen veriler tablolaştırılmıştır. İncelenen tezlerden elde edilen sonuçlara göre 2015 yılından itibaren ilgili alan ile tez yazımında artış yaşanarak, daha çok öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik stilleri ve liderlik davranışları incelenmiştir. Veri toplama tekniği olarak tezlerin yarısından fazlasında iki adet ölçeklerden yararlanılmıştır. Örneklem büyüklükleri ise daha çok 300 ile 500 kişi arasında gerçekleşmiştir. Veri analiz aracı olarak tezlerin yarısından fazlasında t-testi ve Anova kullanılmıştır. Liderlik stillerinden dönüşümcü liderlik davranışlarının çatışma yönetimi, problem çözme gibi konularda baş etme ve örgütsel iletişim, örgütsel bağlılık oluşumunda önemli katkılar sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen diğer sonuçlarda, okul yöneticilerinin genel durumları hakkında önemli bir bilgi kaynağı oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul yöneticilerinin yeterlilikleri; öğretmen görüşleri; meta-sentez çalışması

© 2023 BUAAD-BIJAR. Tüm hakları saklıdır.

Kaynak gösterme / To cite this article:

Seyhan Çiftçi, E., Akdağ, E., Ulu, Ö., Ada, E., & Doğan, N. (2023). Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin yeterlilikleri: meta-sentez çalışması. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 183-213. doi: 10.48174/buaad.1294358

Summary

School administrators play an important role in increasing school performance. While performing these duties, they must have the necessary knowledge, skills, and abilities. Another important factor affecting the quality of education in schools is teachers. The place of school administrators is very important for teachers to work effectively and efficiently. In our research, the opinions and thoughts of school administrators, teachers, who have an important role in creating an effective educational environment, which studies were carried out and what results were obtained were examined. As the method of our study, it was designed with thematic content analysis (meta-synthesis), which is one of the

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Pendik, İstanbul, Türkiye, emel.seyhan.ciftci@gmail.com, ORCID:0000-0002-7705-949

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Pendik, İstanbul, Türkiye, ersoy.akdag34@gmail.com, ORCID:0000-0001-6451-9782

³ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Pendik, İstanbul, Türkiye, onderulu2626@gmail.com, ORCID:0000-0001-8341-7538

⁴ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Pendik, İstanbul, Türkiye, emreada7234@gmail.com, ORCID: 0009-0000-5829-1371

⁵ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Pendik, İstanbul, Türkiye, nurcihandgn01@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8809-9003

quantitative research methods. This research reveals the opinions of teachers about the competencies of school administrators. For this purpose, 62 theses written about the administrators working in educational institutions according to the opinions of the teachers were examined and the distribution of the studies by years, the place where the study took place, the topics covered, data collection tools, sample sizes, methods used, results and suggestions were evaluated. The data are tabulated. According to the results obtained from the theses examined, there has been an increase in the writing of thesis with the relevant field since 2015, and the leadership styles and leadership behaviors of the school principals have been examined according to the opinions of the teachers. As a data collection technique, double scales were used in more than half of the theses. The sample sizes were mostly between 300 and 500 people. As a data analysis tool, t-test and Anova were used in more than half of the theses. It has been concluded that transformational leadership behaviors, which are among the leadership styles, will contribute to the formation of conflict management, problem solving, coping and organizational communication, and organizational commitment. Other results obtained will be an important source of information about the general situation of school administrators.

Keywords: Competencies of school administrators; teacher opinions; meta-synthesis study

Giriş

Okullar, eğitim ve öğretimin temelinde yer alan, programların belirli bir çerçevede yürütüldüğü, eğitim yönetiminin sınırlı bir alanda uygulandığı yapılardır (Erdoğan, 2000). Okulların eğitim amaçlarını en etkili ve verimli bir biçimde gerçekleşmesini sağlayan, yapısını koruyarak ilke, yöntem ve teknikleri inceleyen, iç öğeleri dengede tutabilen, lideri konumda olan okul yöneticileridir (İlgar, 1996). Eğitim hizmetinin kalitesini etkileyen en önemli iki öğe öğretmenler ve okul yöneticileridir. Okulların performansında önemli bir rolü olan okul yöneticilerinin, iyi bir okulun koşulu olarak görülmekte ve okulların nereye gideceğine karar verecek liderlik davranışı sergilemekle yükümlü kişilerdir. Dolayısıyla okul yöneticilerinin bu yetki ve sorumluluklarını yerine getirebilmek için gerekli olan bilgi ve becerilerle donanımlı olmaları gerekmektedir. Okul yöneticilerine karşı öğretmenlerin algı ve tutumlarının oluşmasında okul yöneticilerin yaşadıkları sıkıntılardan kaynaklanmaktadır. Okul yöneticilerinin yaşadıkları sıkıntıları aşabilmelerinde sadece teknik bilgi ve becerilerinin yeterli olamayacağı, sosyal becerilerinin de yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Okul yöneticilerinin hem örgüt mühendisleri hem de sosyal mühendisler olmaları gerektiği vurgulanmıştır (Bursalıoğlu, 2005). Okul yöneticilerinin teknik yeterliliklerinin yanında, sosyal yeterliliklerinin ve liderlik becerilerinin önemine vurgu yapan çalışmalar yapılmıştır (Yıldız, 2012; Şekerci ve Aypay, 2009; Ağaoğlu vd., 2012; Şahin, Beycioğlu ve Fırat, 2011). Okul yöneticilerinin yeterlilik düzeylerinin belirlenmesine yönelik çalışmalara daha fazla yer edinmiştir (Çelik, 2004; Babaoğlu ve Litchka, 2010; Gökçe, 2008; Karadağ, 2011). Okul yöneticilerinin okullarını etkili ve verimli bir şekilde yönetmeleri için sahip olmaları gereken birtakım yeterlilikler bulunmaktadır. Öğretmenlerinde okul yöneticilerini ne kadar yeterli düzeyde gördüklerini belirtmeleri önemli bir çalışma konusudur. Ülkemizde öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin yeterliliklerinin değerlendirildiği tezler yazılmıştır.

Ülkemizde YÖK ulusal tez merkezinde yayınlanan ve öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerini temel konu alan 2000-2021 yılları arasında yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerin

dizgesel derlemesi yapılarak, belli kriterler çerçevesinde incelenmiş ve bu konu ile ilgili mevcut durum ortaya konulmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda şu sorulara cevaplar aranmıştır.

1. Tezlerin hangi yıllarda ve hangi yerlerde uygulandığı?
2. Hangi problem durumu olduğu ve hangi hedeflere ulaşıldığı?
3. Hangi örnekleme alma ve istatistiki analiz yöntemlerinin kullanıldığı?
4. Hangi örneklem grubu tercih edildiği ve büyüklüğünün ne olduğu?
5. Hangi veri toplama araçları kullanıldığı?
6. Hangi sonuçların elde edildiği?

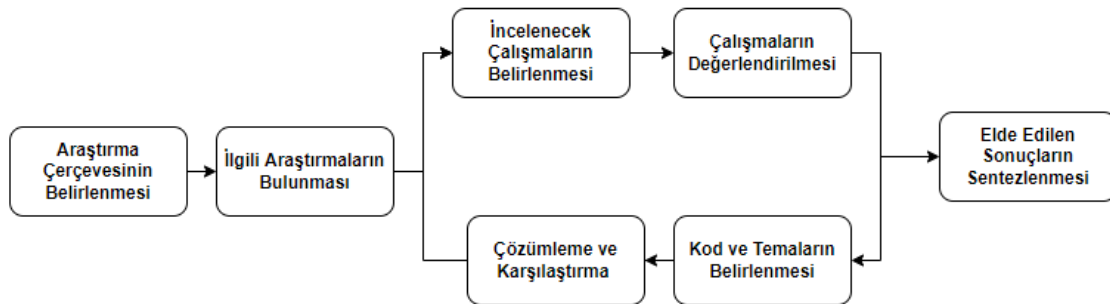
Araştırmanın Önemi: Bu araştırma sonucunda Türkiye’de öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin yeterlilikleri hakkında yazılmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin hangi amaçlarla gerçekleştirildiği, bu amaçlara ulaşabilmek için hangi yöntemlerin kullanıldığı, nasıl bir örnekleme çalışıldığı, hangi sonuçlara ulaşıldığı ayrıntılı olarak analiz edilerek konu üzerinde çalışacak olan kişiler için ışık tutması beklenmektedir. Bu sayede birbirine benzer konu ve örneklemlerle yapılacak olan çalışmaların tekrar edilmesinin önüne geçerek daha özgün çalışmaların yapılmasına yardımcı olacaktır.

Yöntem

Araştırmanın Deseni: Bu çalışmada meta-sentez yöntemi ile derinlemesine veri çözümlemesi gerçekleştirilerek, öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürleri hakkında yapılmış olan nitel ve karma çalışmaların yılları, konu alanları, amaçları, kullanılan yöntemleri, ölçme araçları, bulguları, sonuç ve önerileri noktasında değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir. Tezlerin incelenmesinde meta-sentez aşamaları dikkate alınmıştır.

Şekil.1.

Meta-Sentez Araştırmasının Aşamaları (Walsh ve Downe, 2005)

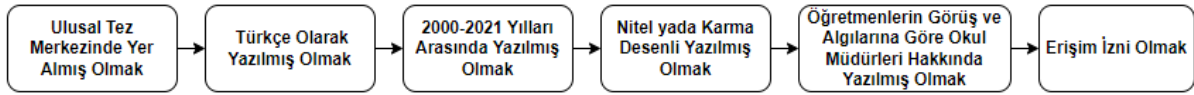
Problem Durumu: Bu çalışmada, bir tematik içerik analizi (meta-sentez) çalışması olup, öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin durumlarını ortaya koymak amacıyla yüksek lisans ve doktora düzeyinde yazılmış tezlerden nitel ve nicel çalışmalar araştırma kapsamında incelenmiştir. Bu alanda yazılmış olan tezlerin benzerlik ve farklılıkları karşılaştırmalı olarak ortaya

konması amaçlanmıştır. Nitel yöntemle analiz edilerek bu alan ile ilgili nasıl bir eğilim olduğunun tespit edilmesi hedeflendiğinden meta-sentez çalışması gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracı ve Araştırmaya Dahil Edilme Kriteri: Ulusal Tez Merkezinde yer alan zaman sınırlaması yapılmadan yüksek lisans ve doktora tezlerinden “Öğretmen görüşleri”, “Öğretmen algıları” “Okul Müdürleri” ve “Okul Yöneticileri” anahtar sözcükleri ile tarama gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması sonucunda elde edilen çalışmalar a) tüm tezlerin Türkiye’de yazılmış olması b) örneklemin okul müdürleri ve öğretmenlerden oluşması c) öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerini inceleyen çalışmalardan oluşması d) erişime açık olan tezlerden olması e) Türkçe yazılmış olması kriterleri dikkate alınarak oluşturulmuştur. 58 yüksek lisans ve 4 doktora tezi araştırmaya dahil edilmiştir.

Şekil.2.

Tezlerin İnceleme Örneklemine Dahil Edilme Kriterleri

Verilerin Analizi: Tezlerin ilgili bölümleri detaylı bir şekilde incelenerek veriler elde edilmiştir. İncelenen tezlerden elde edilen veriler kodlanarak, temalara göre tablo haline dönüştürülmüştür. Tezlerin kısaltılması için “T” kodu kullanılmış ve tezler sırasıyla “T1, T2, T3, ..., T62” olarak isimlendirilmiştir. Bu amaçla elde edilen sonuçların hem görsel olarak hem de tablo olarak hazırlanması daha hızlı fikir sahibi olunmasını sağlayacaktır. Tezlerden elde edilen istatistik veriler incelenen temaların yalnızca frekanslarından oluşmaktadır. Bu tezlere ait çalışmanın türü, çalışmanın yeri ve örneklemi, çalışmanın amacı ve çalışmanın yöntemi ile kullanılan ölçme araçları ve temel bulgular belirlenmiştir.

Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliği: Öncelikle araştırmaya dahil olan tüm tezler indirilerek, ilgili kısımları detaylı bir şekilde incelenerek, araştırma soruları doğrultusunda excel tablosuna kodlamalar oluşturulmuştur. Kodlamaların güvenilir olması için 1 ay sonra araştırmacı tarafından analizler tekrar gerçekleştirilmiştir. Kodlamaların geçerliliği ve güvenirliliği için başka bir araştırmacı tarafından kontrolleri sağlanmış ve Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen formüle göre kodlama güvenirliliği %95 oranında tutarlı sonuçlar elde edilmiştir. Bulguların geçerliliğinin sağlamak için verilerin doğruluğunu gerekçelere dayandıran tanımlayıcı geçerlilik, araştırmacıların anlayışlarının tam ve doğru temsil edilmesi, bakış açısının ve araştırmasının amacını açık bir biçimde ifade edilmesini sağlayan yorumlayıcı geçerlilik, bulguların yorumlanmasında ve bilgilere dönüştürmede araştırmacının güvenirliliğine başvurmayı sağlayan kuramsal geçerlilik çerçevesinde yürütülmüştür (Sandelowski ve Baroso, 2007). Bu amaçla bulguların geçerliliğinin sağlanması için veri toplama metodu, çalışmaların sayısı açıklanarak, çalışmaların daha kolay analiz

edilmesi ve kolay anlaşılması için Tablo 7’de detaylı bir biçimde sunulmuştur. Araştırma biri meta-sentez ve sonuçları konusunda diğeri ise eğitim bilimleri alanında uzman iki akademisyen tarafından ayrıca değerlendirilmiştir.

$$\text{Güvenirlilik} = \text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}) \text{ (Miles \& Huberman, 1994)}$$

Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin algı ve görüşlerine göre okul müdürlerini konu alan tezlerin meta-sentez çalışmasından sonra yıllara göre dağılımı, ele alınan konular, kullanılan yöntemler, ölçme araçları, sonuçlar ve öneriler bağlamında bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1.

Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllara Göre Dağılım	Tez Kodları	f	Yüzde
2000-2010	T1,T2,T3,T4,T5	5	8,1
2010-2015	T6,T7,T8,T9,T10,T11,T12,T13,T14,T15,T16,T17,T18,T19,T20,T21,T22,T24,T25,T59	20	32,3
2015-2021	T23,T26,T27,T28,T29,T30,T31,T32,T33,T34,T35,T36,T37,T38,T39,T40,T41,T42, T43,T44,T45,T46,T47,T48,T49,T50,T51,T52,T53,T54,T55,T56,T57,T58,T60,T61,T62	37	59,7

Tablo 1’de verilen bilgilere göre öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerini konu alan çalışmaların yarısından fazlasını 2015-2021 yılları arasında yayınlanmıştır. Son yıllarda öğretmen görüşlerine göre okul müdürleri hakkında yazılmış olan çalışmaların giderek arttığı gözlemlenmiştir.

Tablo 2.

Tezlerin Konularına Göre Dağılımı

Tez Konu Alanları	Tez Kodları	f
Liderlik Stilleri	T59,T56,T16,T33,T31,T23,T29,T25,T58,T38,T13,T11,T62,T37,T35,T23,T49,T49, T47,T8,T13,T39,T36,T9,T7,T40,T19,T21,T45,T17,T44,T28,T30,T41,T53	35
Beceri	T20,T27,T13,T54	4
Duygu	T19,T28, T34	3
Etik	T16,T42,T51	3
Yönetim	T5,T38,T3,T34,T60	5
Yeterlilik	T32,T15,T57	3
Demokratik Tutum	T14,T26	2

Tablo 2’de verilen bilgilere göre incelenen tezlerde öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik stillerini konu alan tezler daha çok ele alınmıştır. Tablo 3’te verile bilgilere göre öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerini konu alan tezlerin yarısından fazlasının örneklem büyüklüğünün 300-500 kişi olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 3.

Tezlerdeki Örneklem Büyüklükleri

Örneklem Büyüklüğü	Tez Kodları	f	Yüzde
0-300	T59,T5,T55,T62,T47,T51,T7,T1,T44,T4,T54	11	17,7
300-500	T14,T26,T23,T24,T32,T27,T25,T58,T38,T13,T11,T61,T35,T50,T49,T52,T8,T13,T39,T43,T9,T15,T19,T45,T19,T17,T2,T28,T60,T57,T30,T41,T53	33	53,2
500-800	T56,T16,T31,T22,T20,T29,T42,T3,T46,T10,T37,T48,T36,T34	14	26,6
800 ve üzeri	T33,T40,T6,T21	4	6,5

Tablo 4’te verilen bilgilere göre öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerini konu alan tezlerin liderlik stilleri ile anlamlı ilişkiler elde edilen özellikler yer verilmiştir. Dönüşümcü liderlik özelliklerine sahip olan okul müdürlerinin örgütsel bağlılıkları ve örgütsel iletişim becerilerinin daha da arttığını ve oluşabilecek problem durumlarında çatışma yönetiminde başarılı olacağı sonucuna varılmıştır.

Tablo 4.

Liderlik Stilleri ile Anlamlı İlişkiler Elde Edilen Özellikler

Özellik	Alt Boyutları	İlişkiler	İlişki Düzeyi	Tez Kodu
Liderlik Stilleri	Dönüşümcü Liderlik	Duygusal Tükenmişlik	.895	T59
		Kişisel Başarıda Azalma	.959	T59
		Benlik Saygısı	.485	T23
		Örgütsel Bağlılık (Duygusal)	.295	T8
		Problem Çözme (Kendine Güven)	.623	T36
		Çatışma Yönetimi (Tümleştirme)	.732	T30
		Örgütsel İletişim	.740	T41
	Karizmatik Liderlik	Örgütsel Sessizlik (Kabullenici)	.222	T33
		Güven	.731	T7
	Toksik Liderlik	Psikolojik Sermaye	-.270	T53
		Örgütsel Sinizm	.705	T25
	Öğretimsel Liderlik	Mesleki Tükenmişlik (Duygusal Tükenme)	-.720	T10
		Örgütsel Sinerji	.652	T58
		Örgüt Sağlığı (Kurumsal Bütünlük)	.620	T6
	Hizmetkar Liderlik	Örgütsel Mutluluk	.810	T56
	Liderlik Davranışları	Örgütsel Adanmışlık	.430	T11
		Toplantı Yönetimi	.854	T49
	Vizyoner Liderlik	Mesleki Bağlılık	.307	T62
Örgütsel Performans		.318	T45	
Serbest Bırakıcı Liderlik	Örgütsel Sinizm	.573	T37	
Stratejik Liderlik	Örgüt Sağlığı	.820	T39	
	Duygusal Zeka	.405	T47	
Demokratik Liderlik	Örgütsel Sessizlik	.570	T40	

Öğretmenlerin görüşlerine göre yaş, cinsiyet, kıdem ve branş bazında, okul yöneticilerinin okul kültürü oluşturmada (Tezcan, 2007), liderlik davranışlarında (Özcan, 2013), demokratik tutum ve davranışlarında (Akyol, 2015), dönüşümcü liderlik özelliklerinde anlamlı düzeyde farklılıklar elde edilirken (Kiriş, 2016), yetki ve sorumluluklarını kullanma derecelerinde anlamlı düzeyde farklılık

elde edilmemiştir (Sarıdemir, 2015). Okul yöneticilerinin yenilik yönetimi ve girişimcilik algılarının öğretmenlerin yaş ve okul türlerine göre anlamlı düzeyde farklılıklar elde edilmiştir (Uygur, 2020). Öğretmenlerin görüşlerine göre, okul müdürlerinin stratejik liderlik davranışları ile duygusal zeka düzeyleri ve örgüt sağlığı arasında anlamlı düzeyde ilişki elde edilmiştir (Uçar, 2017; Karakuş, 2020). Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik özelliklerinin yeterli düzeyde olduğu (Kara, 2021), en çok kullandıkları (Pektaş, 2019; Bardakçı, 2017), öğretmenlerin örgütsel bağlılıklarını olumlu yönde arttırdığı (Kılınç, 2013), örgütsel iletişim davranışları ile anlamlı derecede ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır (Yılmaz, 2019). Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik yeteneklerinin artması örgütsel bir ortam oluşmasının artmasına (Recepoğlu, 2011), karizmatik liderlik davranışlarının artması ile duyulan güven arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu (Özyiğit, 2012), liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel adanmışlık davranışları arasında anlamlı düzeyde ilişkinin olduğu (Ertük, 2014), devlet okullarındaki okul yöneticilerinin liderlik davranışları düzeylerinin daha yüksek olduğu (Coşkun, 2017), okul yöneticilerinin liderlik davranışları ile örgüt sağlığı arasında anlamlı düzeyde ilişkinin olduğu (Köse, 2018), okul yöneticilerinin liderlik davranışları ile toplantı yönetim yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı düzeyde ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır. (Karagöz, 2021). Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile kullandıkları çatışma yönetim stratejileri (Yaylalı, 2017), problem çözme becerileri (Mete, 2018), örgütsel sinizm davranışları (Hıdıroğlu, 2018), ve okul kültürü (Işıldak, 2017) arasında anlamlı düzeyde ilişki elde edilmiştir. Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin öğretimsel liderlik davranışları ile mesleki tükenmişlik davranışları (Güven, 2013), toksit liderlik davranışları ile sinizm tutumları (Demirel, 2015), örgütsel liderlik düzeyleri ile öğretmenlerin performansları (Seyidoğlu, 2020), hizmetkarlık liderlik davranışları ile örgütsel mutlulukları (Arslan, 2021), vizyoner liderlik algıları ile öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri arasında anlamlı düzeyde ilişki elde edilmiştir (Günder, 2021). Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin yeterlilik düzeylerinin artması ile okullarda örgütsel güven düzeyinin artacağı (Özdere, 2015; Kurt, 2019), ve teknolojik yeterlilik düzeylerinin çalıştıkları kuruma göre anlamlı düzeyde farklılıklar elde edilmiştir (Kurt, 2019). Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin yönetim süreçlerinin uygulanmasında da orta düzeyde oldukları (Coşkun, 2006), yönetim süreçlerinde demokratik tutum ve davranışlar sergiledikleri (Bayata, 2017), bilgi yönetim düzeyleri ile teknoloji kullanımları arasında anlamlı ilişki elde edildiği (Duranlı, 2018), yöneticilik performanslarının öğretmenlerin iş tatminlerinde bir değişikliğe yol açmadığı sonucuna varılmıştır (Yersiz, 2010). Okul yöneticilerinin mükemmeliyetçi davranışları ile öğretmenlerin örgütsel stresleri (Baytak, 2015), duygu yönetimi davranışları ile öğretmenlerin iş doyumları (Söğüt, 2018) arasında anlamlı ilişki elde edilmiştir. Okul müdürlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimlerini ve öğrencilerin başarılarının izlenmesi noktasında orta düzeyde bir sonuç elde edilmiştir (Toker, 2007).

Okul yöneticilerinin öğretmenlerin performanslarının değerlendirme düzeylerinin yeterli olduğu (Bozan, 2017), öğretmenlerin okul yöneticilerini sevmelerinin yaşam doyumları üzerinde bir etkisinin olmadığı (Sarıdemir, 2015), okul yöneticilerinin kullandıkları güç kaynakları ile öğretmenlerin özerklikleri arasında anlamlı bir ilişki elde edildiği (Gültaktı, 2020) sonucuna varılmıştır. Özel okullarda görev alan okul yöneticilerinin öğretimsel liderlik görevlerini yerine getirdikleri (Topaloğlu, 2020) ve devlet okullarında görev yapan yöneticilere göre daha fazla etik davranışlar sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır (Bahçeci, 2014). Okul yöneticilerinin duygusal zeka düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışlarında (Şayir, 2015), karar verme becerileri ile sorumluluklarını kullanma derecelerinde (Burukoğlu, 2015), iletişim tarzları ile çatışma yönetimi stratejileri (Casiadi, 2017), arasında anlamlı düzeyde ilişkiler elde edilmiştir. Okul yöneticilerinin orta düzeyde bir eleştirel yeterliliğe sahip oldukları sonucuna varılmıştır (Saylık, 2015). Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin davranışlarında bireysel, teknolojik ve bürokratik etkenlerin daha fazla etki ettiği sonucuna varılmıştır (Birhanlı, 2015). Okul yöneticilerinin örgütsel sessizlik davranışlarının daha çok kurumu ve çalışma arkadaşlarını korumak için gerçekleştirdiği sonucuna varılmıştır (Ballı, 2018).

Tablo 5.

Konulara göre tezlerin frekans tablosu

Konu	Tez	Frekans
21.yüzyıl becerileri	Kadir Yılmaz (2021)	1
çatışma yönetim stratejileri	Sezen Fırat (2010), Mustafa Yaylalı (2017)	2
davranışlarının etkenleri	İlksen Seha Birhanlı (2015)	1
değişimi yönetme yeterliliği	Nefise Vargeloğlu (2021)	1
demokratik tutum ve davranışları	Özlem Akyol (2015), Gülcan Bayata (2017)	2
denetim yaklaşımları	Engin İş (2021)	1
dönüşümcü liderlik	Pınar Yılmaz (2019), Hilal Kara (2021), Uğur Mete (2018), Bayram Kiriş (2016)	4
örgütsel iletişim	Pınar Yılmaz (2019), Hilal Kara (2021)	2
problem çözme becerisi	Uğur Mete (2018)	1
duygu yönetimi davranışları	Özlem Söğüt (2018)	1
duygusal zeka düzeyleri	Gönül Şayir (2015), Ahmet Uçar (2017)	2
stratejik liderlik	Ahmet Uçar (2017)	1
duyulan güven ve örgütsel liderlik stilleri	Pelin Özyiğit (2012)	1
eğitim felsefeleri ve yönetimi	Selçuk Çelik (2021)	1
eleştirel liderlik düzeyleri	Numan Saylık (2015)	1
etik davranış	Mustafa Ekiz (2019), Özlem Öz (2021)	2
etik liderlik düzeyi	Fadime Bahçeci (2014)	1
güç kaynakları	Zülal Arkaltı Gültaktı (2020)	1
hizmetkar liderlik	Nusret Arslan (2021)	1
iş performansları	Erdoğan Yersiz (2010)	1
karar verme düzeyleri	Sibel Burukoğlu (2015)	1
karizmatik liderlik davranışları	Funda Eryılmaz Ballı (2018)	1
karmaşık sistem liderlik davranışları	Mustafa Ertük (2014)	1
kindarlık davranışları	Şule Gecekoğlu (2021)	1
iletişim tarzı ve çatışma yönetimi	Selime Casiadi (2017)	1
liderlik davranışı	Aykut Karagöz (2021), Şebnem Yaşar Kip (2014), Arzu Engür (2015), Ayşenur Topaloğlu (2020), Asiye Aksulu Köse (2018)	5
toplantı yönetim yeterliliği	Aykut Karagöz (2021)	1
okul sağlığı	Asiye Aksulu Köse (2018)	1

liderlik stilleri/tarzları	Aydan Özcan (2013), Vefa Bardakçı (2017), Selva Karaca Akgöl (2015),Tülay Sarıdemir (2015), Fatih Işıldak (2017), Nigar Duman (2021),Mustafa Yaylalı (2017),Abdurrahman Hıdıroğlu (2018),Hacı Mehmet Pektaş (2019),Seyhan Şahinkaya Güven (2013)	10
örgütsel sinizm	Abdurrahman Hıdıroğlu (2018)	1
örgütsel sessizlik	Hacı Mehmet Pektaş (2019)	1
mesleki tükenmişlikleri	Seyhan Şahinkaya Güven (2013)	1
mizah tarzları	Ergün Recepoğlu (2011)	1
mükemmeliyetçi düzeyleri	Ömer Baytak (2015)	1
okul bağlılıkları	Tevfik Dehan Kılınç (2013)	1
özgeci liderlik	Osman Karahalilöz (2021)	1
performans değerlendirme yeterlilikleri	Serdar Bozan (2017)	1
stratejik liderlik	Özgül Coşkun (2017),Birol Karakuş (2020),Şule Koca Şişik (2015)	3
teknolojik liderlik davranışları	Mehmet Duranlı (2018),İsmail Kurt (2019)	2
toksit liderlik davranışları	Nasip Demirel (2015), Emre Zenginoğlu (2021)	2
vizyoner liderlik	Yihyullah Seyidoğlu (2020), Mehmet Güder (2021)	2
yenilikçilik	Özgür Uygur (2020),Zeynep Özdere (2015)	2
yeterlilik düzeyleri	Zeynep Özdere (2015)	1
yönetim süreçleri	Zuhal Coşkun (2006)	1

Tablo 6’de öğretmen görüşlerine göre okul müdürlerini konu alan 62 adet tezin türü, çalışmanın gerçekleştirildiği yer ve örneklem büyüklüğü, çalışmanın gerçekleştirilme amacı, kullanılan yöntem ve ölçüm araçlarına ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmen Görüşüne Göre Okul Müdürleri Hakkında Yazılmış Tezler

Çalışmanın Kodu, Yazar ve Yılı	Çalışmanın Yeri ve Örnekleme	Çalışmanın Amacı	Yöntem ve Ölçüm Araçları
T1) Fatma Tezcan (2007)	2006-2007 yılında Muğla il merkezinde görev yapan ilköğretim öğretmenleri. 216 adet öğretmen görüşü alınmıştır.	Öğretmen görüşlerine göre okul kültürünün oluşturulmasında okul müdürlerinin rolleri	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Aydın (2002) yılında geliştirilen anket örnek alınarak, 41 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T2) Tuğba Toker (2007)	2006-2007 Ankara ili Yenimahalle ilçesi 85 ilköğretim okulunda görev yapan 1402 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. 320 öğretmenin görüşü alınmıştır.	Sınıf öğretmenlerinin okul müdürlerinin öğretim liderliği davranışlarının ilişkin beklentilerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından 32 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T3) Sezen Fırat (2010)	2009-2010 İzmir ili Buca ve Bornova ilçelerinde ortaokulda görev yapan 519 öğretmenden oluşturmaktadır.	Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin çatışma yönetimi stratejilerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Ahmet Şahin (2007) ve Yalçınkaya (2000) tarafından Türkçeye çevrilen Halpin ve Croft tarafından geliştirilen anketler kullanılmıştır.

T4) Erdiñç Yersiz (2010)	2009-2010 İstanbul ili Çekmeköy ilçesinde 9 ilköğretim okulunda görev yapan 280 öğretmenden oluşturmaktadır.	İlköğretim okullarında görev yapan okul müdürlerinin öğretmenler tarafından algılanan performansları ve öğretmenlerin iş tatminine etkisi	Literatür tarama yöntemi ile ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Yazar tarafından 66 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T5) Zuhâl Çoşkun (2006)	İstanbul ili Büyükçekmece ilçesinde 58 ilköğretim okulunda görev yapan 227 öğretmen ve 58 okul müdürü oluşturmaktadır.	Öğretmen verimliliği üzerinde okul yöneticilerinin yönetim süreçleri ile ilişkili gösterdikleri davranışların etkisi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından 45 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T6) Ergün Receptođlu (2011)	Kastamonu ilinde 2009-2010 ve 2010-2011 eğitim-öğretim yılında görev yapan 70 ilköğretim okulundan 104 öğretmen oluşturmaktadır	İlköğretim okullarında görev yapan okul müdürlerinin mizah tarzlarının öğretim liderliği ve okulların örgütsel sağlığına etkisinin öğretmen algılarına göre incelenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Babad'ın (1974) mizah anketi ve Şişman (2004) öğretim liderliği anketlerinden yararlanılarak 50 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T7) Pelin Özyiğit (2012)	İstanbul ili Kadıköy, Kartal ve Maltepe ilçelerinde ilköğretim okulunda görev yapan 150 öğretmen oluşturmaktadır.	İlkokul öğretmenlerinin okul müdürlerine duydukları güven ile okul müdürlerinin liderlik stillerinin ilişkisi incelenmiştir.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Polat (2007) güven ölçeği ve Bass ve Avolio (1995)'un liderlik algı anketi kullanılarak 58 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T8) Tefvik Dehan Kılınç (2013)	2011-2012 yıllarında Mersin'in Tarsus ilçesinde bulunan 60 ilköğretim okulunda görev yapan 60 okul müdürü ve 340 sınıf öğretmenine uygulanmıştır	Okul müdürlerinin liderlik stillerinin ve kendi okullarına bağlılıklarının, sınıf öğretmenlerinin okul bağlılığına etkisi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Bass ve Avolio (1995)'un liderlik stilleri ve Allen ve Meyer (1997)'un örgütsel bağlılık anketi kullanılarak 36 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T9) Aydan Özcan (2013)	2011-2012 yılında İzmir ilinde yer alan 11 merkez ilçe oluşturmaktadır. Söz konusu merkez ilçelerde 361 ilköğretim okulunda çalışmakta olan 14.461 öğretmen evreni içerisinde 380 öğretmeni içermektedir.	İlköğretim okulu öğretmenlerinin algılarına göre okul müdürlerinin liderlik stillerine ilişkin davranışları irdelenmiştir.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Necati Cemalođlu'nun Multifactor Leadership Questionnaire-MLQ ölçeğinin İngilizceden Türkçeye çevrilmiş hali kullanılarak 45 maddelik likert anket kullanılmıştır.

T10) Seyhan Şahinkaya Güven (2013)	Van ili merkez ilçesinde resmi ilkokullarda 2012-2013 eğitim-öğretim yılında görev yapmakta olan 595 ilkokul öğretmenini oluşturmaktadır.	İlköğretim okulu öğretmenlerinin algılarına göre okul müdürlerinin öğretimsel liderlik stillerine ilişkin davranışları ve mesleki tükenmişlikleri arasındaki ilişki irdelenmiştir.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Şişman (2004) liderlik ölçeği ve Maslach ve Jackson (1981) tükenmişlik ölçeği kullanılarak 78 maddelik likert anket kullanılmıştır.
T11) Mustafa Ertürk (2014)	2011-2012 eğitim-öğretim yılı içerisinde, Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde bulunan 14 ilköğretim okulunda görev yapan 424 öğretmen oluşturmuştur	Öğretmenlerin örgütsel adanmışlık algıları ile okul müdürlerinin liderlik davranış düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Celep (1996) tarafından uyarlanan örgütsel adanmışlık, mesleki adanma ölçeği ve J.K. Hemphill ve A.E. Coons (1950)'un liderlik 30 maddelik likert anket kullanılmıştır.
T12) Şebnem Yaşar Kip (2014)	2013-2014 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Bahçelievler ilçesindeki ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 328 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmen görüşlerine göre ilkokul müdürlerinin karmaşık sistem liderliği davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından 33 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T13) Arzu Engür (2015)	Antalya ilinde ilkokul, ortaokul ve lisede çalışan bilişim teknolojileri öğretmenlerinden 308 öğretmenden oluşmaktadır.	Teknoloji öğretmenlerinin okul müdürlerinin sergilemiş oldukları liderlik davranış düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Eğitimde teknoloji liderliği geliştirme merkezi" (CASTLE) tarafından geliştirilen 32 maddelik likert anket kullanılmıştır.
T14) Özlem Akyel (2015)	2014-2015 eğitim öğretim yılında Kocaeli ilinde ortaokullarda görev yapan 339 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin sergiledikleri demokratik tutum ve davranışların değerlendirilmesi	Nicel araştırma yöntemi kullanılarak tanımlayıcı bir araştırmadır. Yazar tarafından 33 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T15) Zeynep Özdemir (2015)	2015-2016 yılında İstanbul ili Beykoz İlçesi ilkokul ve ortaokullarında görev yapan 528 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin yeterlilik düzeylerinin incelenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Ali Ekber Şahin tarafından geliştirilen 97 maddelik likert anket kullanılmıştır.

T16) Fadime Bahçeci (2014)	Konya iline bağlı üç merkez ilçede görev yapmakta olan 600 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin etik liderlik düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Brown, Trevino, ve Harrison (2005) etik liderlik, Einarsen ve Raknes (1997) olumsuz davranış, Niehoff ve Moorman (1996) örgütsel adalet ölçekleri kullanılarak 40 maddelik likert anket hazırlanmıştır.
T17) Şule Koca Şişik (2015)	2014 yılında Samsun İli Atakum ilçesindeki 1. ve 2. Kademe eğitim kurumlarında görev yapan 1042 öğretmen oluşturmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin stratejik liderlik düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. "John Pisapia" (2009) stratejik liderlik ölçeği kullanılarak 35 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T18) Gönül Şayir (2015)	2014-2015 eğitim öğretim yılında Erzurum'un Yakutiye ve Palandöken ilçelerinde 29 resmi devlet ortaokulunda görev yapan 422 öğretmen oluşturmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin duygusal zeka düzeylerinin ve okul kültürünün örgütsel vatandaşlık düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Öztekin (2006) duygusal zeka, Steve Gruenert ve Jerry Valentine (1998) okul kültürü envanteri, Podsakoff, MacKenzie, Moorman ve Fetter (1990) örgütsel vatandaşlık ölçeği kullanılarak 35 maddelik likert anket hazırlanmıştır.
T19) Tülay Sarıdemir (2015)	2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında, İstanbul İli Eyüp, Gaziosmanpaşa, Sultangazi ve Şişli İlçelerinde kamu okullarında (ilkokul, ortaokul ve lise) görev yapan 305 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin liderlik stillerinin düzeylerinin ve etkilerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. 37 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T20) Sibel Burukoğlu (2015)	2013-2014 eğitim öğretim yılında Bolu il merkezindeki ortaöğretim kurumlarında görev yapan 675 öğretmenden oluşmaktadır	Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin karar verme düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Acet (2006) karar verme becerileri, Keser (2007) yetki ve sorumluluklarını kullanma ölçekleri kullanılarak 50 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T21) Numan Saylık (2015)	2013-2014 eğitim-öğretim yılında Van ili merkez ilçeleri ile Siirt il merkezinde yer alan kamu ilkokullarında, ortaokullarında ve liselerinde görev yapan 1032 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin eleştirel liderlik yeterliliklerinin düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Memduhoğlu ve Saylık tarafından geliştirilen Eleştirel Liderlik Ölçeği (ELÖ) kullanılarak 34 maddelik likert anket hazırlanmıştır.

T22) İlksen Seha Birhanlı (2015)	2014- 2015 öğretim yılında Malatya ili Yeşilyurt merkez ilçesi sınırlarında bulunan 508 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin davranış etkenlerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Hoy ve Miskel (2010) okul müdürü davranış anketinden yararlanılarak 70 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T23) Bayram Kiriş (2016)	2014-2015 eğitim öğretim yılında Muğla ili Menteşe merkez ilçesinde ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan 369 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik davranışlarının belirlenmesi ve öğretmenlerin benlik algısı ile ilişkisi	İlişkisel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Avolio ve Bass'ın (1995) dönüşümcü ölçeği kullanılarak liderlik 66 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T24) Ömer Baytak (2015)	2014–2015 öğretim yılında Şanlıurfa il merkezinde bulunan 369 öğretmenden oluşmaktadır	Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin mükemmeliyetçi düzeylerinin belirlenmesi ve öğretmenlerin örgütsel stres düzeyleri ile ilişkisi	İlişkisel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Cohen, Kamarck ve Mermelste (1983) algılanan stres ölçeği, Kırdök (2004) mükemmeliyetçilik ölçeğinden yararlanılarak 31 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T25) Nasip Demirel (2015)	Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi'nde bulunan ilkokul, ortaokul ve liselerde görevli 370 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin toksik liderlik davranışlarının belirlenmesi ve öğretmenlerin benlik algısı ile ilişkisi	İlişkisel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Andrew A. Schmidt (2008) toksik liderlik, Brandes, Dharwadkar ve Dean (1999) örgütsel sinizm ölçeği kullanılarak 43 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T26) Gülcan Bayata (2017)	2013-2014 eğitim öğretim yılında Erzincan il merkezinde ilkokullarda görev yapmakta olan 357 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin demokratik tutum düzeylerinin ve öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ile ilişkisinin belirlenmesi	İlişkisel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Zincirci (2003) demokratik tutum, Balay (2000) örgütsel bağlılık ölçeği kullanılarak 51 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T27) Selime Casiadi (2017)	2015-2016 Eğitim öğretim yılında İstanbul ili, Beykoz ilçesinde resmi ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapmakta 362 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin iletişim tarzları ve çatışma yönetim stratejilerinin düzeylerinin belirlenmesi	İlişkisel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Tekkanat (2009) çatışma yönetim stratejileri ve iletişim tarzları ölçekleri kullanılarak 38 maddelik likert anket hazırlanmıştır

T28) Ahmet Uçar (2017)	2014-2015 eğitim öğretim yılında Konya ili Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde 33 okuldan 406 öğretmenden oluşmaktadır	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin duygusal zeka ve stratejik liderlik düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Pisapia (2009) stratejik liderlik, Baron (1997) duygusal zeka ölçekleri kullanılarak 83 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T29) Özgül Coşkun (2017)	2016-2017 eğitim-öğretim yılında Malatya İli merkezinde 157 devlet okulunda ve 7 özel okulda görevli 422 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin stratejik liderlik davranış düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. John Pisapia” (2009) stratejik liderlik ölçeği kullanılarak 35 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T30) Mustafa Yaylalı (2017)	2016-2017 eğitim öğretim yılında İzmir ilinin 18 Anadolu lisesinde görev yapan 430 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik stillerinin belirlenmesi ve kullandıkları çatışma yönetim stratejileri ile ilişkilerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Rahim (1983) çatışma yönetimi, Bass (1985) liderlik ölçeğinden yararlanılarak 64 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T31) Vefa Bardakçı (2017)	2016-2017 yılında AB projesi yürütmüş Ankara İlindeki 21 ortaokullardan 644 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik stillerinin belirlenmesi ve AB projelerinin okula katkıları düzeyi ile ilişkilerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Bass (1985) liderlik ölçeğinden, Kesik ve Balcı (2015) AB projelerinin okula katkılarının değerlendirilmesi ölçekleri kullanılarak 67 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T32) Serdar Bozan (2017)	2016-2017 eğitim ve öğretim yılında Mardin ili Artuklu ve Kızıltepe ilçe sınırları içerisinde 102 okul müdürü ve 483 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin ve okul müdürlerinin görüşlerine göre okul müdürlerinin öğretmen performanslarının değerlendirme yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından 62 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T33) Funda Eryılmaz Ballı (2018)	2012-2013 eğitim öğretim yılında Isparta ili merkezindeki 67 lisede görev yapan 1994 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin karizmatik liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi ve örgütsel sessizliği yordama düzeyinin tespit edilmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Kouzes ve Posner (1995) liderlik davranışları, Dyne, Ang ve Botero (2003) örgütsel sessizlik ölçeği kullanılarak 45 maddelik likert anket hazırlanmıştır

T34) Özlem Söğüt (2018)	2014-2015 öğretim yılında İzmir ili Karabağlar ilçesinde resmi ilkokul ve ortaokullarda görev yapan 535 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin duygu yönetim davranışlarının belirlenmesi ve öğretmenlerin iş doyumunu arasındaki ilişkilerinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Çoruk ve Akçay (2012) duygu yönetimi, Balcı (1985) iş doyum ölçeği kullanılarak 40 maddelik likert anket hazırlanmıştır.
T35) Fatih Işıldak (2017)	İstanbul İli Beşiktaş İlçesinde görevli 396 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik stillerinin belirlenmesi ve okul kültürü arasındaki ilişkilerinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Akan, Yıldırım ve Yalçın (2014) liderlik stilleri, Güven (1996) okul kültürü ölçeği kullanılarak 89 maddelik likert anket hazırlanmıştır.
T36) Uğur Mete (2018)	2016–2017 eğitim-öğretim yılında Konya ilinin 5 ilçe ve 107 okuldaki 657 öğretmenden oluşmaktadır	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik özelliklerinin ve problem çözme becerilerinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Çetiner (2008) dönüşümcü liderlik, Heppner ve Peterson (1982) problem çözme envanteri ölçeklerinden yararlanılarak 35 maddelik likert anket hazırlanmıştır.
T37) Abdurrahman Hıdıroğlu (2018)	2017-2018 öğretim yılında Tekirdağ ili ve ilçelerinde farklı türlerdeki resmi okullarda görev yapan 732 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik stilleri ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki incelenmiştir.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Akan, Yıldırım ve Yalçın (2014) liderlik stilleri, Sağır ve Oğuz (2012) örgütsel sinizm ölçekleri kullanılarak 60 maddelik likert anket hazırlanmıştır.
T38) Mehmet Durnalı (2018)	2017-2018 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, Ankara Mamak İlçesindeki ortaokullarda görevli 442 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin sergiledikleri teknolojik liderlik davranışları ve bilgi yönetiminin gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Özgözü (2015) okul bilgi yönetim ölçeği, 18 maddelik likert anket hazırlanmıştır.
T39) Asiye Aksulu Köse (2018)	2017-2018 yılında Ankara ili merkez ilçe eğitim bölgesi sınırları içerisinde özel okullarda görev yapan 345 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin sergiledikleri liderlik davranışları ve okulların örgüt sağlığı arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. John Pisapia liderlik, Hoy ve Miskel (1991) örgüt sağlığı ölçekleri kullanılarak 79 maddelik likert anket hazırlanmıştır.

T40) Hacı Mehmet Pektaş (2019)	2017-2018 Eğitim-Öğretim yılında, Malatya iline bağlı 13 ilçede görev yapan 282 ilkokul, 277 ortaokul ve 294 lisede görev yapan toplam 853 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin sergiledikleri liderlik tarzlarının ve örgütsel sessizlik arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Erenler (2010) örgütsel sessizlik, Taş vd. (2007) liderlik tarzı ölçekleri kullanılarak 71 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T41) Pınar Yılmaz (2019)	İstanbul ili Bağcılar ilçesinde görev yapan 406 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin sergiledikleri dönüşümcü liderlik davranışlarının ve örgütsel iletişim arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Çakar (2002) dönüşümcü liderlik, Demir (2014) örgütsel liderlik ölçekleri kullanılarak 59 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T42) Mustafa Ekiz (2019)	2018-2019 eğitim öğretim yılında Sakarya'da görev yapan 541 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin etik davranış düzeylerinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından 48 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır.
T43) İsmail Kurt (2019)	İstanbul ili Esenyurt, Sultangazi, Üsküdar, Maltepe, Kartal ve Pendik ilçelerinde görev yapan 360 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin teknoloji liderlik düzeylerinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Sincar (2009) teknoloji liderlik ölçeği kullanılarak 29 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T44) Ayşenur Topaloğlu (2020)	2017-2019 yılları arasında İstanbul ilinde faaliyet gösteren 2 farklı özel okulda görev alan 10 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Zorlu (2015) tarafından geliştirilen "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır
T45) Yihyullah Seyidoğlu (2020)	2019-2020 eğitim-öğretim yılında Siirt ilinde bulunan ilkokul, ortaokul ve lise eğitim kurumlarında görev yapan 440 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin vizyonerlik liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi ve öğretmen performansı arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Sabancı (2007) vizyoner liderlik, Balcı, Öztürk, Polatcan, Saylık ve Bil (2016) Türkçeye uyarlanan performans ölçeği kullanılarak 59 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T46) Zülal Arkaltı Gültaktı (2020)	2019-2020 eğitim-öğretim yılı Kilis ilindeki tüm okullarda görev yapan 616 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin kullandıkları güç kaynaklarının belirlenmesi ve öğretmen özerkliği arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Çolak ve Altınkurt (2017) özerklik ölçeği, Arslanargun, (2009) güç türleri ölçeği kullanılarak 47 maddelik likert anket hazırlanmıştır

T47) Birol Karakuş (2020)	2019-2020 eğitim-öğretim yılında Balıkesir ilinde bulunan 212 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin stratejik liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi ve örgüt sağlığı arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Pisapia (2002) stratejik liderlik, Özdemir'in (2006) örgüt sağlığı ölçekleri kullanılarak 89 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T48) Engin İş (2021)	Mardin İli Merkez Artuklu ilçesinde 2018-2019 eğitim öğretim yılında ilköğretim ve ortaokullarda çalışan 672 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul temelli okul müdürlerinin denetim yaklaşımlarının belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından 23 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır
T49) Aykut Karagöz (2021)	İstanbul ili Bağcılar ilçesinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında görev yapan 304 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi ve toplantı yönetimi yeterliliği ile arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Terzi ve Kurt (2005) liderlik davranışları, Şencan (2008) toplantı yönetimi ölçekleri kullanılarak 72 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T50) Hilal Kara (2021)	2020-2021 yılında Isparta ili meslek liselerinde görev yapan 307 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi ve öğretmenlerin demografik özellikleri ile arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Emel Topçu Brestrich(1999) dönüşümcü liderlik ölçeği kullanılarak 23 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T51) Özlem Öz (2021)	Konya ili Merkez ilçelerinde resmi ilköğretim, ortaokul ve liselerde görev yapan 13 öğretmen oluşturmaktadır.	Öğretmenlerin okul müdürlerinden beklentileri ve karşılaştıkları etik davranışların belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından hazırlanan "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır
T52) Osman Karahalilöz (2021)	2020-2021 eğitim-öğretim yılında Karabük ili ve ilçelerinde yer alan resmi 378 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin özgeci liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Zheltoukhova (2016) özgeci liderlik ölçeği kullanılarak 9 maddelik likert anket hazırlanmıştır

T53) Emre Zenginoğlu (2021)	2020-2021 eğitim öğretim yılında Karaman ilinde görev yapan 342 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin toksik liderlik davranışlarının düzeylerinin belirlenmesi ve öğretmenlerin psikolojik sermayeleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Çetin ve Basım (2012) psikolojik sermaye, Çelebi, Güner ve Yıldız (2015) toksik liderlik ölçekleri kullanılarak 54 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T54) Kadir Yılmaz (2021)	2020-2021 eğitim öğretim yılında Aydın ili Efeler ve Nazilli ilçelerinde anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde çalışan 373 öğretmenden oluşmaktadır. 10 öğretmen ile yüz yüze görüşme sağlanmıştır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin 21.yüzyıl beceri düzeylerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı ve nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından 38 maddelik geliştirilen bir likert anket hazırlanmıştır Yazar tarafından geliştirilen “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır
T55) Selçuk Çelik (2021)	2020-2021 eğitim-öğretim yılında Osmaniye ilindeki anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin benimsedikleri eğitim felsefelerinin ve yönetim anlayışlarının belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Yazar tarafından geliştirilen “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır
T56) Nusret Arslan (2021)	2020-2021 eğitim-öğretim yılında Mardin ili merkez Artuklu ilçesinde bulunan ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan 378 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin hizmetkar liderlik davranışları ve örgütsel mutluluk arasındaki ilişkinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Bulut (2015) örgütsel mutluluk, Ekinci (2015) hizmetkar liderlik davranışları ölçekleri kullanılarak 74 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T57) Nefise Vargeloğlu (2021)	Karabük ili Anadolu liselerinde görev yapan toplam 408 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin değişimi yönetme yeterliliklerinin incelenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Helvacı (2004) değişimi yönetme ölçeği kullanılarak 67 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T58) Nigar Duman (2021)	2020-2021 eğitim-öğretim yılı Ankara ili Çankaya ilçesinde resmi ortaokul ve liselerde görevli 390 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik stilleri algı düzeyleri ile örgütsel sinerji ağı arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Akçakoca ve Bilgin (2016) liderlik, Akpolat ve Levent (2018) örgütsel sinerji ölçekleri kullanılarak 54 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T59) Selva Karaca Akgöl (2015)	Hatay İli Antakya, Defne ve Yayladağı İlçelerinde görev yapan 298 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin liderlik tarzları ile öğretmenlerin tükenmişlikleri	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Bass (1985) liderlik, Maslach ve Jackson (1981) tükenmişlik ölçekleri

		arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	kullanılarak 58 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T60) Özgür Uygur (2020)	2019-2020 eğitim-öğretim döneminde Antalya ilinde 434 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin yenilikçilik ve yeterlilik algılarının belirlenmesi ve örgütsel bağlılık ile ilişkilerinin belirlenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Bülbül'ün (2012) yenilik yönetimi, Köybaşı (2016) girişimcilik, Balay (2000) örgütsel bağlılık ölçeği kullanılarak 32 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T61) Şule Gegekoğlu (2021)	2020-2021 öğretim yılında Zonguldak ili sınırları içinde yer alan ilkokul ve ortaokullarda çalışan 490 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin kibarlık davranışları ve öğretmenlerin örgütsel adalet algıları arasındaki ilişkilerinin belirlenmesi.	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Elma'nın (2019) yönetsel kibarlık ve örgütsel adalet ölçekleri kullanılarak 45 maddelik likert anket hazırlanmıştır
T62) Mehmet Güder (2021)	2021 yılında Tunceli'de görev yapan 171 öğretmenden oluşmaktadır.	Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin vizyoner liderlik algıları ile öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeylerinin ilişkilerinin incelenmesi	Betimsel tarama modeli nicel araştırma yaklaşımı. Uzunbacak ve Akçakanat (2018) mesleki canlılık, Lu, Chiou ve Chang (2000) mesleğe bağlılık, Sashkin'in (1996) vizyoner liderlik ölçekleri kullanılarak 51 maddelik likert anket hazırlanmıştır

**Bu tabloda meta-sentez çalışmasına dahil olan tüm tezlerin yazıldığı dönem, çalışmanın gerçekleştiği yer ve örnekleme, çalışmanın amacı, çalışmanın yöntemi ve ölçüm araçları yer almaktadır.*

İncelenen tüm tezlerden elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

T1: Okul kültürünün oluşturulmasında öğretmenlerin okul müdürlerinden bekledikleri davranışlara ilişkin yaşları, cinsiyetleri, mesleki kıdemleri, çalışma süreleri ile anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. **T2:** Öğretmenlerin öğretim denetimleri, öğrenci başarısını izleme beklentileri oldukça karşılanmışken, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlama, öğrencileri öğrenmeye özendirme orta düzeyde karşılanmıştır. **T3:** Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin en fazla problem çözme stratejilerini, daha sonra sırasıyla kaçınma, hükmetme ve uzlaşma stratejilerini kullanmaktadırlar. **T4:** Okul müdürlerinin yöneticilik performanslarının öğretmenlerin iş tatmininde bir değişikliğe yol açmadığı sonucuna varılmıştır. **T5:** Öğretmenler okul yöneticilerinin yönetim süreçleri ile ilgili davranışların uygulanma düzeylerinin orta düzeyde olduğunu ve öğretmenlerin demografik faktörlerden bağımsız olduğu sonucuna varılmıştır. **T6:** Öğretim liderliği ile örgüt kültürü arasında yüksek düzeyde pozitif ilişki elde edilmiştir. Okul yöneticilerinin öğretim liderliği arttıkça okulların örgütsel sağlık düzeylerinde artışlar meydana gelecektir. **T7:** Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin entelektüel uyarım ve bireysel destek liderlik, karizmatik liderlik özellikleri ile yöneticilere duyulan güven arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki elde edilmiştir. **T8:** Sınıf

öğretmenlerinin görüşlerine göre okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik stilleri ile kendi örgütse bağlılıkları pozitif yönde anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. T9: Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile öğretmenlerin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem ve branş değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterirken, eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık elde edilmemiştir. T10: İlkokul öğretmenlerinin okul yöneticilerini öğretimsel lider olarak algılama düzeyleri ile mesleki tükenmişlikleri arasında anlamlı düzeyde ilişkiler elde edilmiştir.

T11: Öğretmenlerin okul yöneticilerinde algıladıkları liderlik davranışları ile örgütsel adanmışlıkları arasında pozitif ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. T12: Okul yöneticilerinin gösterdiği ve gösterilmesini sağladığı karmaşık uyum sağlayıcı sistem liderliği davranışları arasında anlamlı ilişki elde edilmiştir. Okul yöneticilerinin karmaşık uyum sağlayıcı liderlik davranışları arttıkça, gösterilmesini sağladığı davranışlarda artış yaşanacağı sonucu elde edilmiştir. T13: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin teknolojiyi kullanmada yetersiz kaldıkları ve zorunlu haller dışında teknoloji kullanımına kapalı oldukları sonucuna varılmıştır. T14: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin demokratik tutum davranışlarının değerlendirilmesinde cinsiyet, branş, mesleki kıdem değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılıklar elde edilmiştir. T15: Okul yöneticilerinin yeterlilik düzeyleri ile örgütsel güven düzeyleri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. T16: Öğretmen görüşlerine göre özel okullarda görev yapan okul yöneticilerinin devlet okullarında görev yapan yöneticilere göre daha fazla etik davranış sergiledikleri belirtilmiştir. Etik liderlik ile örgütsel adaletin alt boyutlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu sonucuna varılmıştır. T17: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik tutumlarının öğretmen algıları açısından anlamlı düzeyde farklılık elde edilmiştir. Sanat ve spor dalı öğretmenlerinin diğer öğretmenlere göre algı puanlarının daha yüksek elde edilmiştir. T18: Okul yöneticilerinin duygusal zeka düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasında anlamlı düzeyde pozitif düzeyde bir ilişki elde edilmiştir. T19: Öğretmenlerin mesleklerini sevmelerinin yaşam doyum düzeyleri ile anlamlı ilişki elde edilmiştir. Öğretmenlerin okul yöneticilerini sevmelerinin yaşam doyumunu üzerinde etkisi elde edilmemiştir. T20: Öğretmenlerin okul yöneticilerinin yetki ve sorumluluklarını kullanma derecelerine göre branş, öğrenim durumu, medeni durum, mesleki kıdem ve kurumdaki görev süresi değişkenlerinde anlamlı düzeyde fark elde edilmemiştir. Okul yöneticilerinin karar verme becerileri ile yetki ve sorumluluklarını kullanma derecelerine ilişkin yüksek düzeyde anlamlı ilişki elde edilmiştir.

T21: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin orta düzeyde eleştirel yeterliliklere sahip olduğu sonucuna varılmıştır. T22: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin davranışlarında bireysel, teknolojik ve bürokratik etkenler daha çok etkilerken, çevresel ve politik etkenler ise orta düzeyde etki ettiği sonucuna varılmıştır. T23: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik özellikleri ile mesleki benlik, çalıştıkları kurum türü, yaş, cinsiyet,

kıdem değişkenlerine göre anlamlı düzeyde bir fark elde edilmiştir. T24: Okul yöneticilerinin olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçi davranışlarının öğretmenlerin örgütsel streslerini anlamlı düzeyde yordadığı sonucuna varılmıştır. T25: Okul yöneticilerinin toksik liderlik davranışları ile öğretmenlerin sinizm tutumları arasında anlamlı ilişki olduğu, öğretmenlerin sinizm davranışlarını yordadığı sonucuna varılmıştır. T26: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin yönetim süreçlerinde genellikle demokratik tutum ve davranış sergilediklerini belirtmiştir. Demokratik tutum ve örgütsel bağlılık arasında alt boyutlarında içselleştirme ve özdeşleştirme boyutları ile pozitif yönde anlamlı düzeyde ilişki elde edilmiştir. T27: Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin iletişim tarzları ile çatışma yönetimi stratejileri ile anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki elde edilmiştir. T28: Okul müdürlerinin duygusal zeka düzeylerine ilişkin öğretmen algılarının öğretmenlerin öğrenim durumları ve çalıştıkları alana göre farklılıklar elde edilmiştir. Stratejik liderlik davranışları ile duygusal zeka düzeyleri ile kuvvetli bir ilişki elde edilmiştir. T29: Öğretmen algılarına göre devlet okulundaki yöneticilerin özel okullardaki yöneticilere göre liderlik davranış düzeylerine göre ortalamaları daha yüksek elde edilmiştir.

T30: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin liderlik stilleri ile kullandıkları çatışma yönetim stratejileri ile pozitif yönde ilişki elde edilmiştir. T31: Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin en yüksek ortalamanın dönüşümcü liderlik, en düşük ortalamanın ise serbestlik tanıyan liderlik boyutunda elde edilmiştir. Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile AB projelerinin okula katkıları arasında anlamlı ilişki elde edilmiştir. T32: Okul müdürü ve öğretmen görüşlerine göre karşılaştırıldığında görüşler arasında anlamlı farklılık elde edilmiş olup, öğretmen performans değerlendirme sürecinde okul müdürü yeterlilik algılarının öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. T33: Öğretmenlerin okul müdürlerini karizmatik bir lider olarak örgütsel sessizlik davranışlarını çoğunlukla çalışma arkadaşlarını ve kurumu koruma adına gösterdiklerini belirtmiştir. T34: Okul müdürlerinin yönetim süreçleri açısından duygu yönetimi davranışları ile öğretmenlerin iş doyumunu düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı ilişki elde edilmiştir. T35: Okul kültürü ölçeği toplam puanı ile okul müdürlerinin liderlik stilleri toplam puanları arasında anlamlı düzeyde pozitif bir ilişki elde edilmiştir. T36: Okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik özelliklerinin problem çözme becerilerinin tüm alt boyutları üzerinde anlamlı düzeyde yordayıcı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. T37: Okul müdürlerinin liderlik stilleri ile örgütsel sinizm arasında anlamlı düzeyde ilişki elde edilmiştir. T38: Öğretmenlerin teknoloji kullanımında okul müdürlerinin sergilediği teknolojik davranışlar ile bilgi yönetiminin gerçekleşme düzeylerinde anlamlı, pozitif ve yüksek düzeyde ilişki elde edilmiştir. T39: Okul müdürlerinin sergiledikleri stratejik liderlik ve örgüt sağlığı arasında anlamlı düzeyde pozitif bir ilişki elde edilmiştir. T40: Okul müdürlerinin demokratik, dönüşümcü ve etkileşimci liderlik tarzlarını benimsediklerini ve

öğretmenlerinde meydana gelen durumlar karşısında çoğunlukla sessizlik davranışı sergiledikleri sonuçları elde edilmiştir.

T41: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin okullarda örgütsel iletişim davranışları ile dönüşümcü liderlik düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki elde edilmiştir. T42: Öğretmen görüşlerine okul yöneticilerinin etik davranışlarına ilişkin beklentileri ve etik davranış sergileme sıklığının yüksek düzeyde olduğu sonucu elde edilmiştir. T43: Öğretmenlerin görüşlerine göre çalıştıkları kurum çeşitlerine göre teknoloji yeterlilik düzeylerine göre farklılıklar elde edilmiştir. T44: Öğretmenlerin görüşlerine göre özel okul yöneticilerinin öğretimsel liderlik rollerini yerine getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. T45: Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin vizyoner liderlik davranışları ile öğretmenlerin örgütsel performans düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı ilişki elde edilmiştir. T46: Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin kullandıkları güç kaynakları ile öğretmenlerin özerkliği arasında pozitif ve anlamlı düzeyde ilişki elde edilmiştir. T47: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin stratejik liderlik düzeylerinin cinsiyet ve yaş değişkenine göre farklılık gösterdiği, mesleki kıdeme göre farklılık göstermemiştir. Stratejik liderlik ile örgüt sağlığı arasında orta düzeyde ilişki elde edilmiştir. T48: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin okul temelli denetim yapma yeterliliklerine sahip olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Pedagojik alan bilgileri, öğretimsel denetim bilgileri, ve deneyim yetersizlikleri okul temelli denetim yapmalarında en önemli etkidir. T49: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin liderlik davranışları ile toplantı yönetim yeterlilikleri arasında yüksek düzeyde ilişki elde edilmiştir. T50: Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik düzeylerinin yeterli düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve bulunduğu okuldaki çalışma süresi değişkenlerine göre anlamlı fark tespit edilmemiştir. T51: Öğretmenlerin okul müdürlerinden bekledikleri etik davranışlar ayrımcılık yapmamak, açıklık, karara katılım, vizyon sahibi olma, akademik vurgu, güvenirlilik, yeterlilik ve saygı olarak belirlenmiştir.

T52: Öğretmen görüşlerine göre okul yöneticilerinin alturistik liderlik davranışları cinsiyet, yaş, eğitim durumu, okul türü, okuldaki öğrenci sayısı, okuldaki öğretmen sayısı ve okuldaki çalışma süresi değişkenleri bakımından anlamlı düzeyde bir farklılık elde edilmemiştir. T53: Öğretmenlerin görüşlerine göre toksik liderliğin öğretmenlerin psikolojik sermaye ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu tespit edilmiştir. T54: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin 21. Yüzyıl beceri düzeylerine ilişkin görüşleri, cinsiyeti, okul türü, okul kademesi, öğretmen eğitim durumu, öğretmen kıdemi ve öğretmen yaşı değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılık elde edilmiştir. T55: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin hümanist, eşitlikçi, katılımcı, demokratik, şeffaf ve adil yönetim anlayışını benimseyen olarak değerlendirilmiştir.

T56: Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin hizmetkarlık liderlik davranışlarının yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır. Hizmetkar liderlik davranışları ile örgütsel mutluluk arasında

pozitif yönde anlamlı ilişki elde edilmiştir. T57: Öğretmen algılarına göre en yüksek düzeyde olan boyut değişimi değerlendirme olurken, en düşük ortalamanın ise okulda değişim ihtiyacını belirleme boyutu olmuştur. T58: Öğretmenlerin görüşlerine göre cinsiyet değişkenine göre öğretimsel liderlik boyutunda anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Liderlik stil algıları kıdeme göre dönüşümcü, kültürel ve vizyoner liderlik boyutlarında farklılaşmaktadır. T59: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik boyutu ile tükenmişlik boyutları arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki elde edilmiştir. T60: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin yenilik yönetimi ve girişimcilik algılarının okul türleri ve yaş değişkenine ilişkin anlamlı farklılık elde edilmiştir. T61: Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin yönetsel kindarlık davranışları, öğretmenlerin örgütsel adalet algısının yordayıcısı olduğu sonucuna varılmıştır. T62: Öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin vizyoner liderlik algıları ile öğretmenlerin mesleki bağlılık düzeyleri arasında pozitif, zayıf düzeyde ve anlamlı ilişki elde edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, öğretmenlerin görüş ve algılarına göre okul yöneticilerini konu alan tezlerin meta-sentez yöntemi ile incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin; yıllara göre dağılımı, çalışmanın uygulandığı yer, veri toplama araçları, örneklem büyüklükleri, kullanılan yöntemler, sonuçlar ve önerileri değerlendirilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak 62 tez incelenmiştir. 2015-2021 yılları arasında incelenen konu alanı ile ilgili tez çalışmalarında ciddi artış yaşanmıştır. Ele alınan konu alanlarından liderlik stilleri üzerine giderek daha çok bir eğilim olduğu gözlemlenmiştir. Ölçme aracı olarak ölçeklerden yararlanılmıştır. Örneklem büyüklüğü olarak daha çok 300 ile 500 kişi arasında değişmektedir. Verilerin analizinde t-testi ve Anova yöntemleri daha çok kullanılmıştır. Yapılan çalışmaların çoğunda betimsel tarama modeli ve nicel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak likert anketlerden yararlanılmıştır. Çalışmaların bazılarında ise yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır.

İncelenen tezler arasında okul yöneticilerinin liderlik stilleri ve liderlik davranışlarının etkisinin değerlendirilmesine daha fazla yer verilmiştir. Okul yöneticilerinin öğretim liderlik özelliklerinin okullarda örgüt kültürünün oluşmasına ve örgütsel adanmışlığa olumlu etki yapacağı sonucuna varılmıştır. Karizmatik liderlik özelliklerinin okul yöneticilerine olan güveni arttıracığı, dönüşümcü liderlik özelliklerinin örgütsel bağlılığı, örgütsel iletişimi ve problem çözme becerilerini arttıracığı sonucuna varılmıştır. Okul yöneticilerinin toksik liderlik davranışları ile öğretmenlerin sinizm tutumları arasında ilişki olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Okul yöneticilerinin çatışma yönetimi sırasında kullandıkları stratejiler ile liderlik stilleri arasında anlamlı bir ilişki elde edilmiştir. Okul yöneticilerinin sergiledikleri stratejik liderlik davranışlarının olumlu bir örgüt sağlığı oluşmasında

katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır. Okul yöneticilerinin vizyoner liderlik davranışlarını göstermeleri sonucunda öğretmenlerin örgütsel performans ve mesleki bağlılık düzeylerinin artacağı sonucuna varılmıştır. Hizmetkarlık liderlik davranışlarının da okullarda örgütsel mutluluğun oluşmasına olumlu katkı sağlayacağı sonucu elde edilmiştir.

Okul yöneticilerinin yönetim süreçleri bakımında duyu yönetim davranışlarının öğretmenlerin iş doyum düzeylerinde olumlu etkisi olacağı sonucuna varılmıştır. Okul yöneticilerinin yeterlilik düzeylerini arttırmaları sonucunda okul ortamında öğretmenlerin örgütsel güven duygularının artmasını neden olacaktır. Okul yöneticilerinin davranışlarının şekillenmesinde bireysel, teknolojik ve bürokratik etkenlerden daha çok etkilendikleri, politik ve çevresel etkenlerin ise daha düşük etkilediği sonucuna varılmıştır. Okul yöneticilerinin teknolojiyi kullanma düzeylerinin yeterli olmadığı, teknoloji kullanma yeterlilikleri ile bilgi yönetimi arasında da yüksek düzeyde ilişki elde edilmiştir. Okul yöneticilerinin teknolojiyi kullanma düzeyleri ile görev yaptıkları okul türlerine göre farklılıklar elde edilmiştir.

Okul yöneticilerinin okullarında örgüt kültürünün oluşmasını sağlamada öğretimsel liderlik yeterliliklerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Öğretmenlerin okullarda örgütsel bağlılıklarının artırılması için okul yöneticilerinin dönüşümcü liderlik yeterliliklerinin geliştirilmesi önerilmektedir. Öğretmenlerin örgütsel adanmışlıklarının artması, okul yöneticilerinin liderlik davranışları ile artabileceği önerilmektedir. Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknolojiyi kullanmada yetersiz oldukları, okul yöneticilerinin teknoloji konusunda kendilerini geliştirmeleri gerektiği önerilmektedir. Okul müdürlerinin vizyoner liderlik yeterliliklerinin artması, öğretmenlerin de örgütsel performans düzeylerinde olumlu gelişmeler sağlanacaktır. Okul yöneticilerinin hizmetkarlık liderlik davranışlarının geliştirmesi sonucunda, öğretmenlerin örgütsel olarak mutlu hissederek daha verimli bir okul ortamının oluşması sağlanabilir.

İncelenen çalışmalarda öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin liderlik davranışları ve stilleri daha çok araştırma konusu yapılmıştır. 21.yüzyıl becerileri, yenilikçilik, eğitim felsefeleri ve yönetimi, değişimi yönetme yeterliliği, denetim yaklaşımları gibi konularda da okul yöneticilerinin davranışlarının ve yeterlilikleri araştırılarak yeni çalışmaların ortaya çıkarılması önerilmektedir.

Kaynakça

- Ağaoğlu, E., Altinkurt, Y., Yılmaz, K. ve Karaköse, T. (2012). Okul yöneticilerinin yeterliklerine ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 37 (164), 159-175.
- Akgöl. K.S.(2015). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Tarzları ile Öğretmenlerin Tükenmişlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Akyel, Ö.(2015). Ortaokul Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak, Okul Müdürlerinin Demokratik Tutum ve Davranış Sergileme Düzeylerinin Belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Aslan, N.(2021). Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin Hizmetkar Liderlik Davranışlarına İlişkin Algıları ile Örgütsel Mutlulukları Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Siirt.
- Babaoğlu, E. ve Litchka, P. R. (2010). An examination of leadership competencies of school principals in Turkey and the United States. *Education and Science*, 35 (158), 58-74.
- Bahçeci, F.(2014). Öğretmenlerin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Etik Liderlik Davranışları, Öğretmenlerin Karşılaştığı Yıldırma Davranışı ve Örgütsel Adalet Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Mevlana Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ballı, E.F.(2018). Öğretmenlerin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Gösterdiği Karizmatik Liderlik Davranışlarının Okullarda Görülen Örgütsel Sessizliği Yordama Düzeyi. (Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bardakçı, V.(2017). Orta Okul Öğretmenlerinin Algılarına Göre Avrupa Birliği Projelerinin Okula Katkı Düzeyi İle Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Bayram, K.(2016). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Dönüşümcü Liderlik Özellikleri İle Öğretmenlerin Mesleki Benlik Saygıları Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Baytak, Ö.(2015). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Mükemmeliyetçilik Düzeyleri ile Öğretmenlerin Örgütsel Stres Düzeyleri Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Birhanlı, S.İ.(2015). Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Davranış Etkenleri. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Bozan, S.(2017). Okul Müdürlerinin Öğretmen Performans Değerlendirme Yeterliliklerinin Okul Müdürleri ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Mardin.
- Bursalıoğlu, Z. (2005). Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Burukoğlu, S.(2015). Ortaöğretim Kurumu Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Karar Verme Becerileriyle Yetki ve Sorumluluklarını Kullanma Derecelerine İlişkin Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Casiadi, S.(2017). Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin İletişim Becerileri ve Çatışma Yönetimi Konusunda Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Coşkun, Ö.(2017). Öğretmenlerin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Davranışlarının İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Coşkun, Z.(2006). Okul Müdürlerinin Yönetim Süreçleri ile İlgili Davranışlarının Öğretmenlerin Verimliliği Üzerine Etkisi Konusunda Öğretmen ve Okul Müdürlerinin Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, S.(2021). Okul Müdürlerinin Benimsedikleri Eğitim Felsefelerine, Yönetimsel Anlayışlarına ve Davranışlarına Yönelik Okul Müdürlerinin ve Öğretmenlerin Görüşlerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi).Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Çelik, V. (2002). Eğitim Yöneticisi Yetiştirme Politikasına Yön Veren Temel Eğilimler. 21. Yüzyıl Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi Sempozyumu Bildirileri Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. ss. 3–12.
- Demirel, N.(2015). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Toksik Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Tutumları Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Zirve Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Duman, N.(2021). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri ile Örgütsel Sinerji Arasındaki İlişki.(Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Duranlı, M.(2018). Öğretmenlere Göre Okul Müdürlerinin Teknolojik Liderlik Davranışları ve Bilgi Yönetimi Gerçekleştirme Düzeyleri. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ekiz, .M.(). Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin Etik Davranışları Hakkındaki Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Düzce.

- Engür, A.(2014).Teknoloji Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Teknolojik Liderlik Becerileri Hakkındaki Görüşleri.(Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Erdoğan, İ. (2000). *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği*. Sistem Yayıncılık. İstanbul.
- Ertürk, M.(). İlköğretim Okul Müdürlerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Liderlik Davranışları İle Öğretmenlerin Örgütsel Adanmışlık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Fırat, S.(2010). Öğretmen Algılarına Göre Ortaöğretim Okul Müdürlerinin Kullandıkları Çatışma Yönetimi Stratejilerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Gegekoğlu, Ş.(2021). Okul Müdürlerinin Kibarlık Davranışları ile Öğretmenlerin Örgütsel Adalet Algıları Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). On Dokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Gökçe, F. (2008). Değişimin Kavramsal Modelleri ve Değişim Sürecinde Eğitim Yöneticilerinin Yeterlikleri. *Milli Eğitim*, 172, 237-252.
- Güder, M.(2021). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Vizyoner Liderlik Yeterlilikleri ile Mesleki Bağlılıkları Arasındaki İlişkide Örgütsel Canlılığın Aracılık Etkisinin İncelenmesi.(Yüksek Lisans Tezi). Munzur Üniversitesi Lisansüstü Enstitüsü, Tunceli.
- Gültaktı, A.Z.(2020). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Kullandıkları Güç Kaynakları ile Öğretmen Özerkliği Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kilis.
- Güven Ş.S.(2013). İlkokul Öğretmenlerinin Okul Müdürlerini Öğretimsel Lider Olarak Algılama Düzeyleri ile Mesleki Tükenmişlikleri Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Hıdıroğlu, A.(2018). Okul Müdürlerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Liderlik Stilleri İle Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Işıldak, F.(2017). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri ile Okul Kültürü Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- İlgar, L. (1996). *Eğitim Yönetimi. Okul Yönetimi. Sınıf Yönetimi*. 1. Baskı. Beta Yayınları. İstanbul.
- İş E.(2021). Okul Müdürlerinin Okul Temelli Denetim Yaklaşımlarının Öğretmen Deneyimlerine Dayalı Olarak İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

- Kara, H.(2021). Öğretmen Algılarına Göre Meslek Lisesi Okul Müdürlerinin Dönüşümcü Liderlik Özelliklerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Karadağ, E. (2011). Okul Müdürlerinin Niteliklerine İlişkin Olarak Öğretmenlerin Oluşturdukları Bilişsel Kurgular: Fenomonolojik Bir Çözümleme. *Eğitim ve Bilim*, 36 (159), 25-40.
- Karagöz, A.(2021). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri ile Toplantı Yönetim Yeterlilikleri Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Karahalilöz, O.(2021). Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Alturistik(Özgeci) Liderlik Davranışlarının İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Karabük Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Karabük.
- Karakuş, B.(2020). Sınıf Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Stratejik Liderliğine ve Örgüt Sağlığına Yönelik Algıları. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.
- Kılınç, D.T.(2013). Sınıf Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinin Dönüşümcü ve Etkileşimci Liderlik Stilleri ve Kendi Örgütsel Bağlılıklarını Algılamaları ile Okul Müdürlerinin Sınıf Öğretmenlerinin Örgütsel Bağlılıklarını Algılamaları Arasındaki İlişki. Mersin İli Tarsus İlçesi Örneği. (Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Kip, Ş.Y.(2014). Öğretmen Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin Karmaşık Sistemlerde Liderlik Davranışları.(Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Köse, A.A(2018). Özel Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Davranışları ile Örgüt Sağlığı Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurt, İ.(2019). Öğretmenlerin Lise Müdürlerinin Teknoloji Yeterliliklerine İlişkin Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Mete, U.(2018). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Dönüşümcü Liderlik Özellikleri ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*, Sage.
- Öz, Ö.(2021). Öğretmenlerin Okul Müdürlerinden Bekledikleri ve Karşılaştıkları Etik Davranışlar. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Özcan, A.(2013). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin ve Eğitim Denetmenlerinin Liderlik Stilleri. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Özdere, Z.(2015). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Yeterlilik Düzeyleri ile Örgütsel Güven Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Beykoz İlçesi Örneği). (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özyiğit, P.(2012). İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Okul Müdürlerine Duydukları Güven ile Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri Arasındaki İlişki .(Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Pektaş, M.H.(2019). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Tarzı ve Örgütsel Sessizlik Arasındaki İlişkinin Analizi. (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Recepoglu, E.(2011). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Mizah Tarzları ile Öğretim Liderliği Davranışları ve Okulun Örgütsel Sağlığı Arasındaki İlişki. (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sandelowski, M. ve Barroso, J. (2007). Handbook for synthesizing qualitative research. New York: Springer Publishing, <http://books.google.com.tr/books?id=w8kT71L3TvAC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false> Erişim Tarihi: 15 Nisan 2023.
- Sarıdemir, T.(2015). Öğretmenlerin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri ve Bazı Kişisel Değişkenlerin Öğretmenlerin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Saylık, N.(2015).Okul Müdürlerinin Eleştirel Liderlik Yeterliliklerinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Seyidoğlu, Y.(2020). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Vizyoner Liderlik Yeterlilikleri ile Öğretmen Performansı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Siirt.
- Söğüt, Ö.(2018). Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Yönetim Süreçleri Açısından Okul Müdürlerinin Duygu Yönetimi Davranışları ile Öğretmenlerin İş Doyumu Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Şahin, İ., Beycioğlu, K., ve Fırat, N. (2011). Öğretmen görüşlerine göre çeşitli yönetim becerilerinin okul müdürleri için önem dereceleri. Buca eğitim Fakültesi Dergisi, 50, 58-75.

- Şayir, G.(2015). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Duygusal Zeka Düzeyleri ile Okul Kültürünün Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Üzerindeki Etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Şekerci, M. ve Aypay, A. (2009). İlköğretim okulu yöneticilerinin yönetim becerileri ile grup etkililiği arasındaki ilişki. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 15 (57), 133-160
- Şişik, K.Ş.(2015). Öğretmen Perspektifinden Okul Müdürlerinin Stratejik Liderlik Davranışlarının Belirlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tezcan,F.(2007). Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okul Müdürlerinin Okul Kültürünün Oluşturulması, Sürdürülmesi ve Değiştirilmesindeki Rolü. (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Toker, .T(2007). Sınıf Öğretmenlerinin Okul Müdürlerinden Öğretim Liderliği Davranışlarına İlişkin Beklentileri ve Beklentilerinin Gerçekleşme Düzeyleri. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Topaloğlu, A.(2020). Özel Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Müdürlerinin Öğretimsel Liderlik Rollerine İlişkin Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uçar, A.(2017).Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Duygusal Zeka ve Stratejik Liderlik Davranışlarının İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Uygur, Ö.(2020). Öğretmenlerin Okul Müdürlerine İlişkin Yenilik Yönetimi ve Girişimcilik Algılarının Örgütsel Bağlılığa Etkisi Üzerine Proje Okullarında Bir Araştırma. (Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Vargeloğlu, N.(2021). Anadolu Liselerinde Görev Yapan Öğretmenlerin Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Değişimi Yönetme Yeterlilikleri. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Walsh, D. and Downe, S. (2005). Meta-synthesis method for qualitative research: A literature review. Journal of Advanced Nursing, 50 (2), 204-211.
- Yaylalı, M.(2017). Anadolu Lisesi Öğretmenlerinin Algılarına Göre Anadolu Lisesi Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri ile Kullandıkları Çatışma Yönetim Stratejileri Arasındaki İlişki. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yersiz, E.(2010). İlköğretim Okul Müdürlerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Yöneticilik Performansları ile Öğretmenlerin İş Tatmini Arasındaki İlişki Düzeyi. (Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, K. (2012). İlköğretim okulu yöneticilerinin sosyal beceri düzeyleri ve düşünme stilleri. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14 (2), 49-70.

- Yılmaz, K.(2021). Öğretmenlerin Görüşlerine Göre Okul Müdürlerinin 21.Yüzyıl Becerileri. (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Aydın.
- Yılmaz, P.(2019).Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Dönüşümcü Liderlik Davranışları İle Örgütsel İletişim Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Yönetim Denetimi, İstanbul.
- Zenginoğlu, E.(2021). Öğretmen Algılarına Göre Okul Müdürlerinin Toksik Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Psikolojik Sermaye Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.